

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2024/023313
Vårt dnr R-2025-6

Malmö den 13 februari 2025

REMISSVAR: Remiss av promemorian Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

---

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Avfall Sverige företräder Sveriges samtliga kommuner och därigenom indirekt även landets alla invånare. Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Avfall Sveriges medlemmar arbetar enligt avfallshierarkin dvs. att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att avfall som uppstår återvinns och tas om hand på ett miljö- och hälsoskyddsmässigt godtagbart sätt i landets alla kommuner. Kommunernas avfallshantering är ett viktigt bidrag till den samlade miljö-, klimat- och samhällsnyttan. Vår vision är "Det finns inget avfall".

1. Sammanfattning

- Avfall Sverige menar att promemorians konsekvensanalys är bristfällig då de enda konsekvenserna för kommuner som nämns är i fråga om tillsyn. Inga konsekvenser för kommunens hantering av avfall har analyserats, trots att denna är högst aktuell i flera av lagförslagen.
- Avfall Sverige anser att Naturvårdsverkets förslag om samordning mellan producentansvarsorganisationer är bra men också bör inkludera enskilda producenter för att underlätta hanteringen av batteri- och elavfall. Avfall Sverige menar också att bristen på samordning kan göra det svårt för hushåll att lämna in batterier, särskilt "besvärliga" sådana, vilket kan leda till att batterier hanteras felaktigt eller hamnar i hushållsavfallet.
- Paragrafer som pekar ut kommunens ansvar bör alla vara synkroniserade och hänvisa till såväl 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken - som föreskrifter meddelade med stöd av 21 och 22 § , så att man täcker både kommunalt avfall och annat avfall som ligger under kommunens ansvar.

- Avfall Sverige stödjer att Naturvårdsverket genomför plockanalyser och att producenterna står för kostnaderna, men anser att dessa kostnader bör fördelas proportionerligt i stället för jämnt. Ersättning till kommunerna för deras insats i plockanalyserna bör beslutas centralt av Naturvårdsverket för att förenkla processen. Det finns också en osäkerhet kring hur plockanalyserna ska utföras regionvis och en önskan om att tydliggöra begreppet ”blandat kommunalt avfall”.
- Naturvårdsverket bör i sin vägledning förtydliga om kommunens insamling, både via återvinningscentraler genom avtal med El-Kretsen, och insamling i egen regi, omfattas av begreppen ”frivillig insamling” eller ”andra insamlingsplatser” som finns i lagförslagen.

2. Kommentarer

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

Avfall Sverige noterar att flera författningsförslag inte berör kommunernas avfallshantering och/eller är rena anpassningar till EU-förordningarna, och avstår därför från att kommentera dessa. Avfall Sverige har inte tittat på de avsnitt som rör marknadskontroll.

Kommentarer till avsnitt 7.2 och 7.8:

Paragrafer som pekar ut kommunens ansvar bör alla vara synkroniserade och hänvisa till såväl 15 kap. 20 och 20 a §§, som föreskrifter meddelade med stöd av 15 kap. 21 och 22 §§ miljöbalken, så att man täcker både kommunalt avfall och annat avfall som ligger under kommunens ansvar, och så att uppräkningslistan täcker in såväl hämtning vid fastigheten (vilket 20 a § avser) som mottagning på exempelvis återvinningscentral.

Kommunen kan också ha ansvar enligt föreskrift meddelad med stöd av 21 eller 22 §§ i samma kapitel, exempelvis skyldighet att transportera bort avfall från mottagningsanordning i hamn. Batterier kan ju finnas bland bygg- och rivningsavfall (som inte är kommunalt avfall) eller komma in via t.ex. hamnarnas mottagningsanordning som kommunerna är skyldig att transportera bort avfallet från (4 kap. 8 § avfallsförordningen meddelad med stöd av 15 kap. 22 § miljöbalken). 6 § bör därför justeras enligt följande förslag:

6 § Kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 – 24 §§ miljöbalken för att hantera kommunalt avfall och annat avfall under kommunens ansvar gäller inte hantering av förbrukade batterier som har lämnats till någon som är skyldig att ta emot dem enligt EU-förordningen om batterier.

När kommunen samlar in hamnavfall, fiskeredskap med batterier och när batterier på redskapen plockats bort och lämnas till producenterna, ska kommunen inte längre ansvara för avfallet. 18 § andra stycket i förordningen bör därför justeras enligt följande förslag:

Första stycket gäller inte sådan insamling som en kommun gör enligt 15 kap. 20 och 20 a eller enligt föreskrift meddelad med stöd av 15 kap. 21 eller 22 §§.

Kommentarer till avsnitt 7.3:

En producent som säljer batterier direkt till en slutanvändare i en medlemsstat där producenten inte är etablerad, ska enligt EU-förordningen utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar (producentombud) i den medlemsstat där den säljer batterier. Det ska därför inte ses som något frivilligt eller ett alternativ. Därför är det olämpligt att svensk lagstiftning använder ordet ”får”. Avfall Sverige föreslår därför att ordet byts ut till följande formulering:

7 § En producent som inte är etablerad i Sverige ska utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar som är etablerat i Sverige.

Kommentarer till avsnitt 7.5:

Så som 11 § är formulerad kan det tolkas som att producenten som anlitar en producentansvarsorganisation inte behöver gå igenom ett godkännandeförfarande; det räcker att man som producent anlitar en godkänd producentansvarsorganisation. Om det inte krävs ett godkännande så borde det i så fall på något sätt istället krävas att producenten uppvisar att så faktiskt skett innan den sätter batterier på svenska marknaden, så att Naturvårdsverket som berörd myndighet får kännedom om den nya aktören på marknaden och vilken producentansvarsorganisation den valt att anlita. Avfall Sverige föreslår därför en ny paragraf:

11 a § En producent som enligt 11 § ska anlita en godkänd producentansvarsorganisation ska göra en anmälan om detta till Naturvårdsverket.

Kommentarer till avsnitt 7. 6, 7.8, 7.15 och 9.5:

På flera ställen i promemorian nämns ”insamlingsplatser för frivillig insamling”, ”andra avfallshanteringsaktörer som samlar in batterier från distributörer” och ”andra insamlingsplatser”. Här behöver Naturvårdsverket i en vägledning förtydliga om kommunens insamling ingår i någon av dessa fall – frågan uppstår både för den insamling som utförs på återvinningscentraler och batteriholkar på uppdrag av El-Kretsen, samt för sådan insamling som görs i egen regi i exempelvis miljörum hos flerbostadshus, via kampanjande farligt avfall-bilar och insamlingsskåp vid livsmedelsbutiker (den så kallade ”Samlaren”).

Kommentarer till avsnitt 7.7:

Förslaget är att om det finns flera godkända producentansvarsorganisationer ska Naturvårdsverket säkerställa att de fullgör sina skyldigheter på ett samordnat sätt. Avfall Sverige menar att det kan finnas skäl för även säkerställa att enskilda godkända producenter är samordnade. Detta med tanke på att det redan idag inte sker på ett samordnat sätt som gör det lätt att lämna ifrån sig batteri- och elavfall. Idag finns tre producentansvarsorganisationer för batterier: El-Kretsen, Recipo och Blybatteriretur. Alla Sveriges kommuner har (antingen direkt, eller indirekt genom kommunalförbund, kommunalt avfallsbolag eller gemensam nämnd) avtal med El-Kretsen att ta emot batterier på sina återvinningscentraler. För detta får kommunen ersättning från El-Kretsen. El-Kretsen har i sin tur en överenskommelse med Recipo om att Recipo ska stå för en del av denna ersättning till kommunerna.

Det ska vara lätt att göra rätt, och alla ska enkelt kunna lämna ifrån sig förbrukade batterier på ett sätt som är säkert för både människa och miljö. Detta kräver en god samordning mellan producentansvarsorganisationer och producenter, så att man inte måste återlämna sina batterier hos den specifika producenten, utan på förväntad insamlingsplats.

Tyvärr får Avfall Sverige allt fler indikationer på att producentansvarsorganisationer inte vill ta hand om "besvärligare" batterifraktioner, såsom batterier för lätta transportmedel (som är stora och därmed otympliga, och deras stora litiuminnehåll ger otäcka följder vid brand). Det finns därför en risk att producentansvarsorganisationerna inte kommer vilja bli anlitade av producenter med "besvärliga" batterier. Om producentansvarsorganisationerna inte vill ta hand om "besvärliga" batterier, med hänvisning till att "det är inte våra producenters batterier", exempelvis stora litiumbatterier från lätta transportmedel, uppstår flera negativa konsekvenser för både hushållen, företag och miljön.

Avfallslämnarna kan mötas av avvisningar på återvinningscentralerna, där de förväntar sig kunna lämna sitt avfall oavsett vems batterier de köpt, och tvingas själva kontakta producenterna för att bli av med batterierna, vilket gör återvinningen krångligare. Detta kan leda till att fler batterier hamnar i det vanliga hushållsavfallet eller hanteras felaktigt. För miljön innebär detta en minskad återvinning av batterier, vilket ökar risken för att farliga ämnen läcker ut i naturen. Felaktig hantering av litiumbatterier ökar också brandrisken, vilket är farligt för både människor och miljö. Dessutom leder en minskad återvinning till större behov av att utvinna nya material, vilket dessutom ökar koldioxidutsläpp och miljöförstöring. Bristen på samordning underminerar producentansvaret och försvårar arbetet mot hållbara miljömål.

Detta sker alltså redan idag i mindre utsträckning och kan tänkas bli än värre utan en tillräcklig samordning mellan producenter och producentansvarsorganisationer. Avfall Sverige vill därför se ett stort ansvarstagande hos Naturvårdsverket som utpekad myndighet.

Kommentarer till avsnitt 7.13:

Paragrafens första stycke bör justeras enligt följande:

25 § Naturvårdsverket ska senast den 1 januari 2026 och därefter vart femte år göra plockanalyser av insamlat blandat kommunalt avfall och separat insamlat elavfall.

Avfall Sverige tillstyrker att plockanalyser genomförs av Naturvårdsverket och att producenterna ska stå för kostnaderna. Det är viktigt att utbetalning till kommunerna för deras insats i plockanalyserna sker på ett smidigt sätt, samt att ersättning till varje kommun beslutas av Naturvårdsverket och inte behöver beslutas individuellt av varje kommunfullmäktige.

Däremot bedömer Avfall Sverige, till skillnad från förslagen i promemorian, att det inte vore lämpligt att kostnaderna fördelas jämnt mellan producenterna. Med tanke på att plockanalyserna bara ska utföras vart femte år kan det inte ses som stor arbetsbörda för Naturvårdsverket att, i samband med plockanalysen, fördela kostnaderna proportionerligt baserat på exempelvis antal kilo batterier varje producent satt på marknaden. Om Naturvårdsverket saknar denna data kan de i god tid begäras ut från producenter och producentansvarsorganisationer.

”Plockanalyser regionvis enligt NUTS-2” tolkar Avfall Sverige kommer att bli åtta plockanalyser i landet vart femte år, en för varje utpekad NUTS-2-region. Det är ottydligt hur detta i praktiken kommer utföras – kommer en kommun eller kommunalt bolag i varje region att representera regionen, eller kommer avfall från samtliga kommuner inom regionen att kombineras? Från vilken aktör kommer det separat insamlade elavfallet att plockas?

Avfall Sverige tolkar också begreppet ”blandat kommunalt avfall” till att betyda det som ofta kallas restavfall, den klassiska soppåsen (EWC 20 03 01). Med tanke på den parallellt remitterade promemorian som rör ökad materialåtervinning (dnr KN2024/02249) kan det finnas fog för att ändra ”blandat kommunalt avfall” till ”restavfall”, alternativt förtydliga vad som menas med ”blandat”. Här undrar man exempelvis om man kan tänkas syfta på blandat grovavfall som samlas in på återvinningscentralerna, eftersom det föreslagna begreppet ”restavfall” även kan omfatta detta.

Kommentarer till avsnitt 7.14:

Avfall Sverige tillstyrker förslaget om säkerhet och tycker det är lämpligt det motsvaras av liknande regler i andra producentansvar. Överlag anser Avfall Sverige att det är rimligt att alla producentansvar har liknande utformning.

Kommentarer till avsnitt 7.17:

Avfall Sverige vill informera om att det så kallade Elreturrådet, som består av representanter från Avfall Sverige, El-Kretsen och kommuner, har möte åtminstone två gånger per år. Vi menar därför att det, tvärtemot påståendet i promemorian, organiserat och på regelbunden basis, förs dialog mellan olika aktörer.

Med det sagt så tillstyrker Avfall Sverige att Naturvårdsverket ansvarar för en större nationell dialog med fler aktörer. Vi finner det nödvändigt att Avfall Sverige, eller någon kommun som representerar kommunens avfallsinsamling, är inbjuden till sådan dialog.

Kommentarer till avsnitt 7.18:

Avfall Sverige tillstyrker att Naturvårdsverket ska vara behörig myndighet för förbrukade batterier och att länsstyrelserna, som har tillsyn över gränsöverskridande transporter i övrigt, även gör tillsyn på batterierna i samband med dessa transporter.

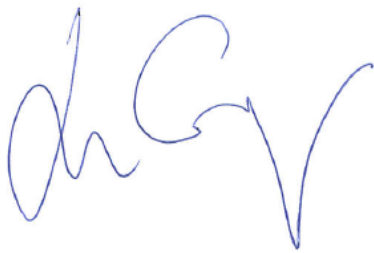
Kommentarer till avsnitt 16.4:

Avfall Sverige menar att konsekvensanalysen är bristfällig då de enda konsekvenserna för kommuner som nämns är i fråga om tillsyn. Inga konsekvenser för kommunens hantering av avfall har analyserats. Det saknas därför en diskussion om hur kommunerna exempelvis kan påverkas av plockanalyserna, där kommunerna kommer att behöva bidra med hushållens avfall, eller hur de kommande reglerna kan komma att ändra hur lätt det är för kommunerna att samla in hushållens förbrukade batterier.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till rådgivare för insamling av elavfall Camilla Nilsson camilla.nilsson@avfallsverige.se, eller till vår chefsjurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se tfn. 040-35 66 00.

Med vänlig hälsning,

Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd